

İstişare; Yöneticinin Halkına Karşı Bir Lütfu Değil, Bir Allah Emrini Yerine Getirmesidir

Ortak akıl; kısaca bir kişinin kendi fikri değil bir kaç kişinin ya da kurumun ittifak ettiği fikirdir. Bu da bir konuda karar vermeden önce bir başka kimsenin düşüncesini sormak, ehil olanlarla konuyu müzakere etmekle olur. Bunun eski dildeki adı ise istişaredir.

İstişare kelimesi Arapça “Şûra” kelimesinden gelmekte, danışma, fikir sorma, meşveret etme, müşaverede bulunmak anlamına gelir.

Allah (cc) Al-i İmran suresinin 159. ayetinde mealen söyle buyurur: “(Ya Muhammed (sav)! Ashabınla işlerinde meşveret et. İş hususunda fikirlerini al. Müşavereden sonra da bir şeyi yapmağa karar verdin mi, artık Allah’a güven ve dayan. Gerçekten Allah tevekkül edenleri sever.” Bu ayetten, karar verirken konuyu ehliyle görüşmenin aslında yöneticinin halkına karşı bir lütfu değil, Allah’ın bir emri olduğunu görüyoruz ki en ideal karar verme biçimi budur.

Peki neden istişare önemli? Topluma faydası nedir? Bunu Bediüzzaman Said Nursi veciz bir şekilde şöyle ifade ediyor: **“Tesadüm-ü efkârdan ve tehalüf-ü ukulden hakikat tamamıyla tezahür eder”** Yani farklı fikirlerin çarpışmasından ve akılların farklı düşünmesinden hakikatler ortaya çıkar. Zira, bir tek kişi, tek aklı ile bütün hakikatleri tam manası ile ihata edip insanlığın nazarına takdim edemez. Takdim etmek için farklı bakış açılarına ve onların muhalefetine ihtiyaç vardır.

Fransa’da ortaya çıkan “Jacobenizm” akiminin temsil ettiği “halka rağmen halk için” fikri ise kısaca halkın düşünme ve karar verme yetisinin olmadığını onların neyin iyi neyin kötü olacağını bilemeyeceği, dolayısıyla yöneticilerin onların yerine karar vermesi gerektiğini savunur. Bizde bir zamanlar çok konuşulan “dağdaki çobanla benim oyum eşit mi olacak” diyen sanatçının mantığı Jacobenist yaklaşımı temsil etmektedir.

Rekabetin çok keskin olduğu zamanımızda; “zaten ben bilirim, ben ne dersem o olur” tarzı ya da jacobenist düşünce ile hareket edenler hep kaybediyor. Özel sektörde bu çok daha kıvrak ve keskin bir şekilde gözümüze çarpıyor. Kamu sektöründe ise eğer seçilmiş idareci ise bir sonraki seçimlerde “kendine rağmen kendi için” hareket edenler yeniden seçilmiyor. Bürokrat ise halkın seçtiği ve halka kulak veren idareciler tarafından degistiriliyor. Yani sonuç da hem kendileri kaybediyor hem millet. Bazen de büyük ve dönüşü olmayan kaynak israfları oluyor.

Sonuc olarak biz millet olarak yöneticilerimizden ellerindeki imkânların kendilerine verilmiş emanet olduğu bilinci ile özellikle büyük projelerde karar verirken toplumu temsil eden diğer siyasi partiler, STK lar, kanaat önderleri vs ile istişare edip kıstlı kaynaklar ile maksimum hizmeti sunmalarını bekliyoruz. Sonradan hiç kimse “keşke şöyle olsaydı” dememlidir...